

**VÝBOR Z KORESPONDENCE DANIILA L. ANDREJEVA S ALLOU A.
ANDREJEVOVOU (1953–1959)**

[ČÁST III, 1958–1959]

1958¹

1. A. A. Andrejevové

[nedatováno]

Děťátko moje,

odjela si a mně může puknout srdce z toho, že jsem se s tebou nerozloučil dost něžně, nechal jsem tě odjet smutnou a ty se, moje ubohoučká, budeš celý večer potulovat po městě, nakonec si ve tmě lehneš na náš divan a bude se ti po mě stýskat ve tvé samotě. Andílku můj, v oficiálních podmínkách se mi vždycky „přilepí jazyk k patru“, a když jsem s tebou ve společnosti jiných lidí (zvláště pokud to jsou lidé nesympatičtí), nedokážu najít vhodná slova, ani intonaci, ani pohyby. Chci přede všemi skrýt svůj vztah k tobě jako svátost; bojím se házet tyto perly sviním a díky tomu se dostávám do opačné krajnosti: suchost a vnější chlad. Nikdy tomu nevěř, světýlko moje. Je mi teď tak těžko na duši právě kvůli strachu z toho, že jsi moje jednání přijala jako „bernou minci“. Zlatíčko, sluníčko moje! Bůh tě chraň každý den a každou noc!

2. A. A. Andrejevové

24. listopadu 1958

Světýlko, nedávají mi pokoj myšlenky na tebe, přesněji představy, které mi tě vykreslují tu v Podsosenské u kulatého stolu, tu na našem divanu, tu na ulicích, v metru, na úřadech atd. – a nikde, ani na jednom z těchto míst ti nemůže být dobře. Moje ubohoučká, dokud jsme byli spolu, zdálo se mi, že jsem pro tebe se svojí nemocí chtěl nechtěl hrozná zátěž. Ale nyní se mi zdá, že, ať ti bylo se mnou v poslední době jakkoliv těžko, beze mě je to teď ještě těžší. Kdo tě polaská, moji radost, kdo tě trochu zahřeje?

---

¹ Následující dopisy napsal Daniil Andrejev v době svého pobytu v nemocnici v Ústavu terapie Akademie lékařských věd SSSR (pokoj č. 28) od 14. listopadu 1958 do 17. února 1959.

Kdyby se něco pohnulo s pokojem, změnil by se i tvůj duševní stav. Ale zatím trvá ta mrtvá hladina, nelze nic očekávat, ani zlepšení počasí nad tvou duševní krajinou.

Cítím se lépe. Po několika dnech mi zřejmě povolí trochu pohybu, a poté se i věnovat literatuře (asi hodinu nebo dvě).

Tehdy začne i kolo všelijakých laboratorních vyšetření. Možná, že mě už 15. nebo 20. prosince propustí domů. Nejpozději, jak se mi zdá.

Jestli dnes Kůzlátko nepřijde, pošlu tento dopis poštou. Stýská se mi strašně, strašně. A kdyby tu nebyly *Běsi* – zbláznil bych se úplně.

Ve středu přines, Lístěčku, všechno jídlo: máslo, sýr, zavařeninu, něco sladkého (třeba jen pirohy?). Hodily by se (jestli to není moc složité) tři čtyři vajíčka na tvrdo. A určitě máslové housky. Chuť k jídlu mám strašnou, nevím, co to znamená!

Z věcí pouze jednu: zubní kartáček, protože starý jsem tu ztratil. A hřeben.

Líbám ti všechny tlapky a vůbec vše, co lze zlíbat. Hospodin ať tě chrání. Spi pokojně!

Pozdravuj naše.

Dojít k telefonu tu nemá kdo: Viktor Iljič² dolů nechodí, přitížilo se mu.

3. A. A. Andrejevové

7. prosince 1958

Radosti moje,

pospíchám ti připomenout, že pozvánky³ je třeba poslat ještě *Novikovovi* (nebo *Marině Nikolajevně*)⁴ a *Alexandře Mitrofanovně*.⁵ Potom ještě by nevadilo *Jeleně Nikolajevně Bokovové* (myslím, že přijde). Adresa: Gercenova ulice 24, byt č. 30. A *Nině Konstantinovně Bruniové* (Poljanka, roh Spaso-nalivkovské ulice 44, byt č. 57).

Ve středu, prosím, vezmi skleničku *nitroglycerinu v tabletkách* (pokud je v lékárnách). Tady je pouze tekutý a ten mi nedělá dobře. Maso není potřeba, spíše pečivo a něco sladkého.

Zapamatuj si, že ve středu, stejně jako v pátek, lze ke mně přijít od pěti do sedmi, ale zda pustí i Alexandru Lvovnu⁶ a Serjožu⁷, to nevím, možná bude nutné speciálně se domluvit ve středu.

---

² Spolupacient na pokoji.

³ Hovoří se zde o pozvánkách na vzpomínkový večer k počtě Leonida Nikolajeviče Andrejeva.

⁴ Marina Nikolajevna Novikovová – adoptovaná dcera I. A. Novikova.

⁵ Alexandra Mitrofanovna Gruzinská

⁶ Alexandra Lvovna Gorobovová.

⁷ Sergej Ivašev-Musatov.

Cítím se dobře. Všechny básně se mi zdají nepodařené, kromě (jak je to divné) *Lesní krve*.

Ivanhoem se prokousávám jen tak tak.

Líbám tě, Lístku, na líce i na rub. Snaž se, Děťátko, být méně smutná. Vždyť jsem celou dobu stále s tebou.

D.

4. A. A. Andrejevové

8. prosince 1958

Drahoušku,

samozřejmě, že v mé zatemnělé hlavě se jen postupně rodí myšlenky na to, že mi ve středu dojdou zásoby těch nebo oněch potravin. Proto, místo toho, abych ve včerejším dopise doplnil pár věcí na toto téma, musím napsat speciální dopis, abych tě uvědomil, že mi zůstalo tři a půl cigarety; došel mi cukr; došel mi sýr; zítra mi dojde všechno jídlo kromě másla, které vydrží do pátku, ale ne déle.

Obálky a pohlednice mi také došly.

Dnes mi Jelizaveta Vladimirovna⁸ dovolila „trošku“ vyjít na chodbu, tj. sedět tam čtvrt hodiny s knihou.

Ivanhoe se ukázal jako mnohem zajímavější, než to vypadalo ze začátku. Je to do jisté míry pokračování *Lvího srdce* a, sláva Bohu, není to podobné nudným žvástům z doby 18. století.

Hnusný Sobolev si hnusně došlápl hnusným kopytem na Pasternaka.⁹ Je kvůli čemu se rozčilovat.

Dny se nesnesitelně táhnou – celé čtyři dny už uplynuly od posledního setkání.

Necítím se špatně a s netrpělivostí čekám, až se zase uvidíme.

Objímám a líbám ubohé, osamocené děťátko.

D.

Pozdravuji a líbám Ďukanušku a maminku.

---

⁸ Ošetřující lékařka.

⁹ Leonid Sergejevič Sobolev (1898–1971) byl v této době předsedou Svazu spisovatelů RSFSR; zde se hovoří o jeho referátu na prvním ustavujícím sjezdu spisovatelů RSFSR; viz *Литературная газета*, 1958, 8 декабря.

5. A. A. Andrejevové

12. prosince 1958

Nejdražší moje,

máš dnes přetěžký den¹⁰ a já ho s tebou pochopitelně „spoluprožívám“. Při vzpomínce na zkrácené Dimovy paměti docházím k závěru, že toto vystoupení nemusí dopadnout špatně, když budou přečteny nikoliv z hlediska „uměleckého plánu“, ale prostě – citlivě, jasně a „s výrazem“, jako když hlasatel čte zprávy. Nevím, jestli mám pravdu a zda s tím souhlasíš?

Bojím se, že tě utrápí a usouží Polina Lvovna¹¹ a další, když na tebe naválí své vlastní povinnosti.

Ani dopisy tu nelze psát: kolem uší mi zní neustálé rozhovory, které nedovolí na nic se soustředit. Můj *vis-a-vis* se nyní vyčerpal, ale další nemocný (šedivý, trpící krutými záchvaty) bývá někdy ještě hovornější.

Na japonských povídkách¹² budu zřejmě pracovat jen jednu hodinu denně – od tří do čtyř; protože od čtyř do pěti je tma a v ostatní době vládne hluk.

Cítím se dobře.

Dočetl jsem *Ivanhoea*. Rád bych ten román viděl zfilmovaný! Nemám co číst, tak něco vezmi!

A ještě něco dochází – *toaletní mýdlo*.

Moje holubičko, drž se – zvedni očásek, přivři očka, nakloň růžky a rvi se jako kůzlátko skrz klokotající hlubinu dnešního večera!

Tapírek bude stále s tebou, zůstává jen na půl kroku od tebe.

Bože, jak dlouho budu muset čekat na tvé vyprávění z dnešního dne!

Ať tě Pán chrání.

D.

P. S. Lístku, nezapomeň vzít v neděli peníze: 1) balíček rublů, 2) dvě desetirublovky. Sestry se na nás někdy s červenáním obrací s prosbou, zda bychom jim nepůjčili „asi na dva dny“ několik rublů a já u sebe vůbec nic nemám.

Z ostatních věcí je potřeba vše: máslo, káva, sirky, vata, máslový chléb!

D.

---

¹⁰ 12. prosince se v Literárním muzeu konal vzpomínkový večer na počest Leonida Andrejeva, na kterém Alla Andrejevová vystupovala.

¹¹ Polina Lvovna Vajnsenkerová.

¹² Hovoří se zde o povídkách japonské spisovatelky Fumiko Hajasi.

P. S. Slyším – a rozeznávám – tvé kroky ještě zdaleka z chodby: to pospíchá můj andílek.

6. A. A. Andrejevové

15. prosince 1958

Drahá, posílám tuto novoroční pohlednici předem: věc nespočívá v tomto případě v horním obrázku, ale v seznamu věcí, u nichž je nutné, abys je vzala ve středu: zapomněli jsme se o tom domluvit. Takže: káva, kapesníky, sýr, nitroglycerin v tabletkách.

Líbám Ďukanušku a maminku. Všechny pozdravuji. Milující D.

Brzo ráno 15. 12.

1959

7. A. A. Andrejevové

21. ledna 1959

Děťátko, ta pekelná karanténa se už nedá vydržet. Zjisti: kdy to skončí. Protože pacientům to neříkají.

Jsou i výjimky. Židovi na našem pokoji je tak zle, že jeho ženě, která spěšně přijela z Leningradu, dovolují většinu dne být zde (když odevzdá své oblečení na propaření).

Zjišťuj čas od času telefonicky: kdy bude možné jít ke mně na pokoj?

Náš čtvrtý soudruh se nepovedl: tupý je k neuvěření a hrubý jako rána cihlou. Nevím, jak tu budeme společně žít. (Zdá se, že čert není tak strašný...)

Příště, prosím, přines, holčičko, druhý díl *Kristiny*¹³, tři čtyři obálky s *papírem*, několik krabiček cigaret (o tom jsem už psal) a vše to, co jsem vyjmenoval dříve.

Dávej o sobě Zajíčkovvi vědět a lituj, že idiotská chřipka všechno pokazila.

Škoda, moje nejdražší, že obtíže psaní mi nedovolují, aby se rozběhl proud krásných slov, který by zaplňoval jednu stránku za druhou. Neklesej na mysl, moje nejmilejší sluníčko. Začínám si myslet, že během února budeme spolu, když se najde pokoj. Piš, prosím, podrobněji o záležitosti s bydlením a o vaší práci – brigádních opatření.

---

¹³ Jedná se o román Sigrid Undsetové *Kristina Vavřincova* (1920–1922).

Líbám maminku a Ďuka.

Pozdrav všem ostatním.

[*Přípis.*] Vidíš, na čem píšu: není papír!

8. A. A. Andrejevové

22. ledna 1959

Děťátko, nejprve ze všeho – nemám *papír na psaní dopisů ani obálky*. Vidíš, na čem píšu! Potom by přišla vhod vařená klobása nebo buřt a také vafle nebo něco na ten způsob... Absolutně nezbytných je pět nebo šest balíčků cigaret, jedno jakých. Občas se dost trápím.

Z postele mě ještě jen tak nepustí: až skončí močopudná léčba.

Dostal jsem dopisy od Valji Mindovské a od Iriny.¹⁴ Náladu mám průměrnou. První díl *Kristiny* jsem dočetl, listuji si v průvodci. Karanténu zruší, myslím, tento týden. Stýská se mi po tobě nepředstavitelně a radím ti, abys mě v tom nenapodobovala. Tisíckrát tě objímám. Piš více, třeba poštou.

D.

[*Přípis na druhé straně.*] Teď jsme na pokoji tři. Jeden nový – skutečné břemeno. Sestra se stará. Líbám všechny.

9. A. A. Andrejevové

23. ledna 1959

Drahocenná moje! Sluníčko!

Proč ses sem táhla zrovna dnes za takového odporného počasí?! Prosím tě: jestli chceš, abych se co nejméně znepokojoval (a to je pro uzdravení nezbytné), *mysli více na sebe* a neplýtvěj silami takovýmto způsobem nebo takovým tempem, bez kterého je možné se obejít.

U mě je vše bez zvláštních změn. Jelizaveta Vladimirovna¹⁵ je stále nemocná.

Náprsník působí jak pozitivně (vyrovnaný dech) tak i hlubokou slabost. Ale co se dá dělat, musím to vydržet. Kvůli chřipce nám odpadla skoro polovina ošetřovatelů, druhá je nesmírně přetížená. To má svoje následky. Všichni se chovají jako pomatenci. Dosáhnout něčeho je velmi obtížné.

---

¹⁴ Irina Vladimirovna Usovová.

¹⁵ Ošetřující lékař.

Čtu druhý díl *Kristiny*. Máme tu teď čtyři pacienty; jeden z nich je nejaktivnější a tupý jako pařez. Něco strašného!

Drahoušku, piš mi *poštou*: přicházejí mi přeci dopisy i od jiných, od T. například.

Z věcí potřebuji ještě *kávu* a asi patnáct dvacet rublů.

Líbám. Pospíchám to poslat.

D. A.

10. A. A. Andrejevové

26. ledna 1959

Nejdražší,

Hurá!

Stýská se mi až k smrti! A nevím, kdy se ti zase podaří dostat se ke mně. Cítím se nic moc. Dnes jsem dostal dopis od Tat'jany¹⁶, Iriny¹⁷, Gleba¹⁸ a Ljovy Tarasova. Všechny, se kterými budeš o mně mluvit, pozdravuj.

Proč nepíšeš prostě poštou jako ostatní? Budu tak dostávat zprávy rychleji i podrobněji. Vždyť jsem tu několik dní bez novinek! Jaké jsou další etapy při získávání pokoje?¹⁹ Přijeli sousedi? Jestliže ano, pak kdy zamýšlíš přestěhovat náš nábytek?

Nemohu se dočkat, až si pro mě přijedou, abych jel domů. No, Pán s tebou, děťátko. Potřebuji několik cigaret nebo papiros. Skoro nekouřím, neboj se. Líbám tě a všechny.

Kdy budeš u mě?

Děťátko, žiji z představy brzkého přestěhování do našeho nového domu. Přemýšlím o řadě otázek, na které bys mi mohla odpovědět už nyní. Například: 1) okno směřuje na jih nebo na sever; 2) co je z něho vidět kromě sousedního bloku; 3) lze lehce do stěny zatlouci hřebík; 4) náš podjezd směřuje na dvůr nebo do ulice?

Z průběhu všech mých záležitostí lze vyvodit, že mě do nového hnízda vypustí asi v polovině února. Teď vše komplikuje chřipková epidemie mezi sestrami a lékaři; ovšem ke konci týdne prý začala epidemie ustupovat. Ale mně se prostě strašně stýská, to je všechno. Vždyť už ležím bez přerušení půl roku. Zajímaví lidé kolem mě nejsou. Za poslední dobu

---

¹⁶ Zřejmě od Tat'jany Morozovové.

¹⁷ Irina Vladimirovna Usovová.

¹⁸ Gleb Smirnov.

¹⁹ 23. ledna 1959 po dlouhém a obtížném shánění získala Alla Andrejevová dekret na pokoj o velikosti 15, 37 m² v dvoupokojovém bytě na adrese: Leninský prospekt 82/2, byt č. 165. V tomto bytě prožil Daniil Andrejev svých posledních čtyřicet dní života a zde také zemřel.

jsem dostal dopis od Valji Mindovské (s obrázkem) a od Andreje Galjadkina (bez obrázku), žije v Kalininu. Nevím, kdy se mi podaří odpovědět mu.

11. A. A. Andrejevové

[nedatováno]

Zbytečně sis dělala starosti o mé zdraví. Naopak: poslední dobou se cítím o něco lépe. Zítřka? Napiš mi, prosím, podrobněji o sousedech. Myslel jsem si, že máš pravdu. V pět hodin bude hotov dlouhý dopis: hned a tolik nemohu. Se studem vracím pero. Zatím, nesmírně rozpačitý a zahanbený tvými častými dopisy. Sestřičky tě tu vynášejí do nebes, jen mi odpověz.

Děkuji za víno a za vše.

Ještě čtu druhý díl skandinávské epopoje.²⁰

Zítřka bych velmi potřeboval nembutal.

Líbám D.

12. A. A. Andrejevové

27. ledna 1959

Děťátko,

maximálně krátce.

A. Jak se cítím. Léčba se zhroutila kvůli chřipkové epidemii. Nemocná už dávno není jen Jelizaveta Vladimirovna, ale i Lidije Nikolajevna. Léčí mě Lilija (Lija?) Petrovna Bondarovová (ta, co mě léčila v roce 1958). Stará se pouze o to, aby mi pomohla zbavit se narkotik. A k tomu je třeba opatrně a moudře vybrat chvíli, kdy nebudu oslabený chřipkou nebo něčím jiným. Konkordiji Nikolajevnu skoro nevidím. Tady vůbec všichni ztratili krok a sotva naleznou rovnováhu, dokud se neuzdraví Jelizaveta Vladimirovna. Mluvit s Lilijí Petrovnou je nyní obtížné: je nyní nějak uzavřená.²¹ Cítím se dost nevyváženě. V podstatě se špatný stav nyní přesunul na večer (asi na osmou až desátou hodinu). Dávají mi střídavě omnopon, pendapon a parmedol, ale dobře působí pouze omnopon. Často mi je zima, proto mi budou od zítřejšího dne měřit teplotu skutečným teploměrem. Příště mi, prosím, přivez dva lékařské teploměry (už jsem ztratil dva erární). Samozřejmě, že se mi po tobě nepopsatelně

²⁰ Je zde míněn výše zmíněný román *Kristina Vavřincova* od Sigrid Undsetové.

²¹ Hovoří se zde o ošetřujících lékařkách z Ústavu terapie Akademie lékařských věd SSSR.

stýská. Dostal jsem ještě dopisy od Jekatěryny Ivanovny²², tvým prostřednictvím od Oli a Dimy²³ a Ljovy Tarasova.

Jsem vyčerpaný z množství malých předmětů, těsnoty a jejich ztracení. Ale soused se zdá být poctivý.

Proběhla skutečně první hrozná noc, po zbytek doby je mi tak „středně“.

B. Nedělej si takové starosti kvůli cigaretám: jedna cigareta za den mi může sotva uškodit. Lija Petrovna se mi chystá postupně ubírat dávky a nahrazovat *všechna* narkotika mnohem slabšími. Pak to bude ještě vážnější než teď.

C. Celou dobu přemýšlím o domě. Okna jsou podle všeho na východ. Bože, jaká škoda, že tam nejsem!! Dnes se mi zdály nějaké krásné sny, spojené právě s novým hnízdem. Samozřejmě, že do té hloupé „suché štukatury“ lze jen zapíchnout připínáček a zavěsit poličky na knížky je možné *pouze* pod vedením mistra, kterého lze najít pomocí domovní správy.

Zbytečně sestřičky bědují: mým vzhledem se dojímají mnozí. Ale slabost – zde jsou určitě na vině léky, jejichž část mimochodem přestávám brát. Víc nemohu. Líbám nespočetně a miluji bez jakýchkoliv podmínek. Polib Ďukanušku s maminkou a Serjožu s Annou.²⁴

Určitě pis poštou, nebo odpověď na tyto věty dostanu až za týden.

Pán s tebou!!

D. Andrejev

13. A. A. Andrejevové

1. února 1959

Drahá, vše jsem dostal, víc už není nic potřeba. Děkuji za všechno.

Líbám.

Sláva Bohu, dostali jsme se do Nového roku, lichého. Mám je radši.

14. A. A. Andrejevové

3. února 1959

---

²² Jekatěryna Ivanovna Muravjovová.

²³ Vadim Leonidovič a Ola Andrejevovi.

²⁴ Sergej Nikolajevič Ivašev-Musatov a Anna Kemnicová.

Děťátko, dnes má vizitace Jelena Vladimirovna, psát je krajně nevhodné. Nepotřebuji nic kromě toho, abys déle seděla doma. Ještě potřebuji sedmdesát rublů na nejbližších čtyři pět dní. Děkuji za noviny a za vše. Banány vyvolaly vzbouření. Ale jestli příště budeš vědět, že se ke mně na pokoj nedostaneš, neplýtvej – neplýtvej časem na cestu. Cítím se mnohem lépe, abych neřekl dobře. Ohledně Lidina jsem to špatně pochopil. Vůbec *chápu* špatně *všechno*. To je kvůli náprsníku.

Líbám tě ze všech sil. Viděla jsi dopis od Nikolajčuka?

Obě pera už nefungují, ale nepotřebuji tolik pera jako sedmdesát rublů (případ).

Psát je těžké, jsem unavený.

D. Líbám znovu a znovu.

[*Připisy.*]

Možná stihneš napsat? Vizita neskončí dříve než za hodinu.

Ach ano, je třeba *gustopsovis*. Nepotřebuješ teď moji důchodovou knížku? Ne?

Důchodovou knížku nemohu vyplnit dnes, až tak *4. nebo 5. února*.

15. A. A. Andrejevové

4. února 1959

Bohužel ti nemůžu zároveň 1) nepsat, 2) psát o zdraví, domě, záležitostech apod. A vzniká z toho únavný nesmysl. O prášcích na spaní by se podle všeho dalo pouze mluvit: příliš mnoho slov. Tradiční strach z narkotik je u Jelizavety Vladimirovny a Konkordije Nikolajevny velmi značný. Z toho pramení i panika, ačkoliv *bezprostřední* působení je *dobré* a parmedol tu *není*.

Nepopsatelně se mi po tobě stýská a k této větě směřuje vše, co mám v hlavě. Nyní *otázky*: 1) namaluj mi plán našeho bytu; 2) jak je umístěno „jádro“; 3) co ještě chybí kromě kanalizace? koupelna? Jací jsou sousedi?

Lepší je žít doma s postelním režimem. To, co chtějí (lékaři) nakonec provést s narkotiky, naprosto nechápu.

Ohledně jídla. Odpor mám téměř ke všemu. Sotva něco sním. Z toho, co kupuješ, je výborné všechno. Hodil by se ještě salám, *kompoty* a ovoce, zvláště pokud se podaří sehnat tu úžasnou vinnou révu.

Co se týče vaší práce, copak nelze *zkráceně* namalovat za 1/4 hodiny?

Zajímavá věc s Zwingerem, ale je to pomalé a obtížné, protože to příliš prožívám.

Už mám dost těch nekonečných ateistů a materialistů.

Děkuji ti, nejdražší, že tak často píšeš, ale nejezdí sem každý den: to je bezbožný vztah k sobě samé.

Pán s tebou, dávej na sebe pozor ve všech ohledech.

Obávám se, že se to se sestrami nakonec pěkně prodraží.

Víc nemohu. Líbám tě a všechny. Ze všeho nejvíc bych si přál, abys přijela *pozítří*.

D.

Žádné pijavice mi nedávali a dokonce ani nekoktali.

Pozítří nějakou *knížku*.

16. A. A. Andrejevové

6. února 1959

Děťátko,

píšu jen rychle, bez brýlí. Nedělej si, pro Boha, starosti, je mi lépe, včera jsem spokojeně spal s polovinou obvyklé dávky – a to je hlavní. Jsem velmi rozrušený tvým dnešním příjezdem, v mrazu a bez zvláštní nutnosti. Budu čekat v jakoukoliv hodinu *pozítří*. Z věcí je potřeba nějaká krabička cigaret (přicházejí nazmar) a *čisté nové kapesníky* (staré vrátím). V tuto chvíli nemohu více psát – musím si lehnout. Přivez *pozítří* tužku.

Včera i dnes jsem se cítil lépe. U brýlí se mi bohužel ulomila jedna nožička.

Objímám tě ze všech sil. Všechny pozdravuji. Jeď co nejrychleji domů, navečeř se a do postele.

D.

17. A. A. Andrejevové

8. února 1959

Píšu s obtížemi z řady příčin. 1) Dnes není úspěšný den, necítím se dobře, 2) v neděli se tu vše s konečnou platností zhroutilo. 3) Je tu hrozný hluk, jako vždy ve volný den. Navíc je polovina personálu nemocná. Kázeň povolila, servis se zhoršil.

Zkusil jsem dnes na vlastní riziko a s obavami vyjít s poloviční dávkou kardiominu. Musel jsem udělat kompromis, protože se k večeru stav prudce zhoršil. A na noc se podle všeho budu muset zase spokojit pouze s polovinou dávky pendaponu.

Až sem pojeděš, vezmi ke čtení něco *lehkého* a *laskavého*. Ta Drezdenská mě vyčerpala.

Nepotřebuji: banány, cigarety, kávu, salám, máslo (to vše zatím mám). Mám i vejce, med, bonbóny a jablka. Káva vydrží ještě tak pět dní.

Soused-hroch mě strašně rozčiluje svojí neuvěřitelnou hloupostí.

Chce se mi strašně domů.

Nejezdí zbytečně, vždyť ani nevím, jestli tě propustí.

Líbám svou milovanou.

Pletou se mi všechna data, narozeniny i svátky. Odpusť, spletl jsem se nejenom v tvých, ale i ve svých.

Piš.

[*Přípis.*] *Ještě potřebuji nembutal, aspirin a nitroglycerin v tabletkách.*

18. A. A. Andrejevové

[*nedatováno*]

Drahoušku,

k tomu, abych mohl alespoň abstraktně rozmístit nábytek, potřebuji v každém případě nezbytně znát *rozměry* divanů, stolů, poliček apod. (Bože! Získal jsem propisku!!!) Moje ubožátko (ne ona, ale ty, vzala sis takovou hlavičku). Musím také vědět, kam se otevírají dveře, a pokud do pokoje, pak jak daleko. O oknech také a rovněž o dveřích skříní atd. Pak: řekneš mi někdy celkový rozsah pokoje? Jestli je to tak, jak jsi mi psala ve spěchu, pak by to bylo 12 metrů čtverečných. Ale to je větší než ten druhý. Obávám se, že stavět nábytek na dálku není proces méně mystický než telepatie.

19. A. A. Andrejevové

[*nedatováno*]

Ještě jsem nezačal psát a už jsem úplně vyčerpaný. Hlavně kvůli ztrátám drobných předmětů a neustálému prohrabování postele, nočního stolku apod. Po tomto dopisu budu moci napsat až asi po delší době. Dnes mám čas na půl hodiny až hodinu.

Dostal jsem injekci (s nerozhodností, díky které ztratili tolik času) a nyní se cítím snesitelně.

Pokusím se do dopisu vnést elementární pořádek o svém stavu obecně, nebo se v tom opravdu nevyznáš. Někdy je mi dobře celý den, celých 24 hodin; častěji se ovšem den neobejde bez nějakého výstupu. Nyní se omezují na: a) období odporné slabosti nebo spíše

soužení; b) jindy to jsou bolesti v okolí srdce; c) záducha. První a třetí jsou nejhorší ze všeho. Navíc se teď vše rozpadlo kvůli chřipce a nedostatku ošetřujícího personálu. Celý pokoj je teď v rukou Liji Petrovny Bodnarovové. Ostatní jsou nemocní. Proto nemůže být zatím o plánované léčbě ani řeči. Ze dvou skupin sester jsou k pravdě blíže ty lidské a neoptimistické. Ale jsou jednostranné. Za poslední měsíc jsem přibral asi šest nebo sedm kilo. I když k jídlu nemám moc chuť – kvůli značně nechutné stravě. Co jsi to poslala za kotletu? To nebylo stehno hurisky? Nešlo by to poslat znovu? Nyní mám neslanou dietu (to proto, že je to jediná dieta bez zelí. Dokážeš si představit moje utrpení a trápení).

Katastroficky mizí dopisní papír. Musím psát – vidíš na čem! Pošli ho, pro Boha živého! Sešit s čtverečkováným papírem!

Střídá se mi zimnice s návaly vedra, převládá zimnice (zvláště od čtyř do deseti hodin večer je teplota od 34,5 do 35,8°. Vedro je subjektivní pocit: podle teploměru nemám víc než 37°.

Nemám chuť k jídlu. Pošli mi, jestli je to možné, ovoce, kompoty, máslový chléb, máslo, salám (ne uzený), karamely nebo kyselé bonbóny.

Musím si uklidit svůj koutek. Sestry tu neumyjí a sám na to nestačím. Zvláště jedna ze čtyř sester není k ničemu.

Pošli bonbóny. Nejsou potřeba pomerančové nebo mandarinkové – už jich mám dost.

Vinná réva byla úžasná! Ale dokážu si představit, jak je těžké ji sehnat. Dobré by byly opět pastilky, ovocný krém a vafle.

Přišel dlouhý dopis od Galjadkina (manžel Je. N. Birukovové). Nemohu odpovědět teď, třeba jen desetkrát kratší odpovědí.

Děkuji, drahá, za oslíka. Potěšil všechny.

Skandinávská epopěj je věc vznešená, zajímavá a na úrovni. Ale [nečitelné] polenem po hlavě. Stačí ještě na tři čtyři dny.

Psat je *velmi obtížné*, nutí mě krajní nezbytnost.

Napiš postupně mým jménem: Borjovi Čukovovi, Čukovskému, Lidinovi, Leonovovi, omluv se jim za to, že – nepíšu já. Budu moci až později, z bytu.

Plánovat pokoj bez jakýchkoliv rozměrů – to je nemyslitelné. Ale koupit dva otomany, šatní skříň a dva stoly budeme muset *volens no volens*. Počkám, až budeš moci být u mě, vše posoudíme a najdeme správné východisko.

První varianta:

- 1) tvůj otoman
- 2) můj otoman

[ZDE JE V ORIGINÁLE PLÁNEK BYTU.]

- 3) oválný stůl
- 4) psací [*nečitelné*] pracovní stůl
- 5) šatní skříň
- 6) prosklená skříň
- 7-8) poličky na knihy
- 9) toaletní zrcadlo

Jak je vidět, nedaří se mi to bez konkrétních údajů.

Potřebuji ještě několik rublů.

Předám asi všechny dopisy, ale s jejich posláním není třeba pospíchat.

Líbám. Tvůj Z.

Jsem unavený, končím. Dostal jsem ještě dopisy od O. Veselovské, A Šeljagina a V. Morozovové.

[*Přípisy na horním okraji a dole.*] Velmi potřebuji nembusal. Tady se často ztrácí.

Kouřím fantasticky málo – asi tři nebo čtyři cigarety denně.

20. A. A. Andrejevové

[*nedatováno*]

Co je to: výstřížek? K čemu? Doplnit, zlatíčko, mohu jen tolik: cítím se průměrně. Uvědom si, že nekouřím, když se takto cítím, v každém případě nevytáhnu ani jednu cigaretu za den. Děkuji ti, drobečku, za květiny: je to velmi příjemné. Kdy tě tu mohu očekávat? Víc nemohu napsat kvůli únavě. Ta únava a záducha – jak dříve jsou to dvě základní trápení.

21. A. A. Andrejevové

10. února 1959

Drahá, byla opět zbytečná ta epopej s cestou sem večer, v temnotě a zimě. Objímám tě samozřejmě a líbám, ale čekat tě budu až zase pozítří. Cítím se snesitelně. Příště přivez jinou knihu! Jsem nesmírně překvapen a dojat slovy Anny Stanislavovny²⁵ – řekni to Borjovi.²⁶ Je to teď tady ještě přísnější (co se týče návštěv). Jídla je poměrně dost. Potřebuji krabičku

---

²⁵ Anna Stanislavovna Čukovová.

²⁶ Boris Čukov.

zápalek. Psát, drahá, více nemohu – večer je ta nejtěžší denní doba. Olga Nikolajevna je nemocná, vůbec je nemocná celá polovina personálu.

Líbám tě ze všech sil. Borju pozdravuju a jsem překvapen z rozličných básní. Děkuji všem za všechno.

Více nemohu. Děkuji za vše.

Daniil Leonidovič Andrejev zemřel 30. března 1959 ve svém pokoji na Leningradském prospektu.

Při kompletním či částečném využití tohoto materiálu je vyžadován odkaz na www.rodon.cz.